

JAN GEHL on arhitekt, Århusi Arhitektuurikooli ja Taani Kuningliku Kunstiakadeemia linnaplaneerimise emeriitprofessor, büroo Gehl Architects asutaja.

Enam kui 50 aastat tagasi, 1971. aastal, ilmus Jan Gehli teedrajav teos „Elu majade vahel“, mis andis hoogu uutele mõtetele linnaarenduse ja -kujunduse vallas. Nii „Elu majade vahel“ kui ka Gehli järgmised raamatud tegelesid 1950. ja 1960. aastate auto-kesksete linnade probleemidega ning kaardistasid ja kirjeldasid inimsõbralikke sekkumisi linnade taristusse. Jan Gehlile on antud hulgaliselt riiklikke ja rahvusvahelisi auhindu, sh Rahvusvahelise Arhitektide Liidu Sir Patrick Abercrombie auhind erakordsete teenete eest linnaplaneerimises ning audoktori kraad Edinburghi, Toronto, Halifaxi ja Varna ülikoolidest. Ta on auliige arhitektide ühingutes Taanis, Inglismaal, Šotimaal, USAs ja Kanadas ning Austraalia Planeerijate Ühingu. Tema raamatute hulka kuuluvad „Elu majade vahel“, „Avalikud ruumid, avalik elu“, „Uued linnaruumid“, „Uus linnaelu“ ja „Linnad inimestele“ (eesti keeles ilmunud 2015 ja 2017).

BIRGITTE SVARRE on kaitsnud kaasaegse kultuuri magistriraadi ja arhitektuuridoktori kraadi Taani Kuninglikus Kunstiakadeemias ning juhib Kopenhaagenis konsultatsiooniettevõtet BARK, mis keskendub ruumi ja avaliku elu strateegilisele arengule. BARKi omanik on Ehitusmäälestiste Sihtasutus. 2022. aastani töötas Birgitte Svarre büroos Gehl Architects, tegeledes üle 14 aasta peamiselt Põhja-Euroopa inimkesksete kohtade, avaliku ruumi ja avaliku elu planeerimisega. Hetkel on Birgitte lisaks Taani Realdania Sihtasutuse Elavate Linnakeskuste programmi nõukogu liige.

GEHL JA SVARRE KUIDAS UURIDA ELU AVALIKUS RUUMIS

YOKO OMA

KUIDAS UURIDA ELU AVALIKUS RUUMIS

Jan Gehl ja Birgitte Svarre

„Raamatus tutvustatakse avalikus ruumis kulgeva elu uurimise praktilisi töövahendeid, mida Jan Gehli arhitektuurbüroos on aastakümneid edukalt kasutatud. Samuti annab raamat hea ülevaate avaliku elu uuringute ajaloo ja kujunemisest. Teos on omamoodi jätkuks Eestis 2015/2017 ilmunud Jan Gehli raamatule „Linnad inimestele“, mille ilmumise järel soovitas autor Eesti lugejateni järgmiseks tuua just selle praktilise ja laialt kasutatava teose. Arvan, et Eesti ruumiloome kultuur on arenguhüppe lävel ning see teos on kindlasti silmiavav ja huvitav nii ruumi tellijatele, kasutajatele kui ka loojatele.“

— **YOKO ALENDER**, arhitekt, poliitik, kirjastaja

„Avaliku ruumi temaatika kuulub rahvusliku ja rahvusvahelise poliitika töölauale, sest siin kohtame, tajume ja ehk ka lahendame meie aja suuri väljakutseid: füüsiline ja vaimne tervis, kasvav sotsiaalne kihistumine, kliimakriis, muutuvad kaubandusmusterid, liikuvuse ja ligipääsetavuse vajadus. „Kuidas uurida elu avalikus ruumis“ pakub võimalusi neid väljakutseid mõista ja viise, kuidas lahendusi ellu viia.“

— **DAVID SIM**, arhitekt (Softer), raamatu „Pehme linn“ autor

„Ruum määrab otseselt, kuidas me käitume nii üksteisega kui ümbritseva keskkonnaga. Jan Gehl näitab selgelt, kuidas ruumi mõju uurida ja õppetunde muutustesse rakendada. See raamat on endiselt kaasaegne tüvitekst!“

— **TÖNIS ARJUS**, Tartu endine linnaarhitekt, valitsuse kliimakomisjoni juht

„Linnad pole probleem vaid lahendus — vaja on need lihtsalt inimestele teha, elama panna. Linn ei ole ennekõike majad, vaid ruum nende vahel. Ja see ruum ei ole läbi tuiskamiseks, vaid eeskätt paigal viibimiseks. Dokumentaalfotograafina olen aastaid linnade elu uurinud. See raamat annab selleks vaimustava uue konteksti, tööriistad ja inspiratsiooni nii mulle kui tegelikult igale linnaelanikule.“

— **TÖNU RUNNEL**, fotograaf ja kirjamees

Igas linnas on inimesed natuke omamoodi, aga suures plaanis on ootused heale avalikule linnaruumile samad. Seega saavad ka uurimismeetodid olla universaalsed. Lihtsamalt kui selles raamatus neid reegleid ja linnaelu uurimise meetodeid kirja panna ei saagi. Tuleb võtta see õpik ja hakata peatükka haaval minema — siin käiakse läbi kõik linnaelu korraldamise ja korrastamise etapid ja leitakse vaatenurgad, millega igaüks meist saab suhestuda, sõltumata ametist või maailmanägemise viisist. Kõigiga arvestav, samas eranditult kõige haavatavamast grupist lähtuv avalik ruum on ju kasulik meile kõigile.

— **KARIN BACHMANN**, maastikuarhitekt (Kino)

Kaane kujundus ja -foto: Camilla Richter-Friis van Deurs

YOKO OMA

Tallinn 2023
yokoalender.ee
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

